

Maria Angeles Ubera Zabala

*Bergara
Gipuzkoa (1944)*

Aurkibidea

Biografia

Begarako Goimendi auzoko (berez, Basalgo auzoa) Bergaretxe "Bergetxe" baserrian jaioa. Zazpi anai-arrebatan zaharrena. Ume-umetatik baserriko lanetan lagundu beharra izan zuen. Besteak beste, Eibarrera jaisten zen esnea saltzera oso umetatik. Ezkondu ostean, Eibarren bizi izan da. Baserri giroaren, baserriko lanen eta garai bateko erromerien inguruan jardun zuen bere ahizpa [Maria Asun](#) eta [Eugeni](#)rekin batera.

Zintak

BER-189

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2004-11-10
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

BER-190

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2004-11-10
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

Pasarteak

1. Bergararrak jaiotzez; Eibarren bizi dira aspaldi

- **Erref:** BER-189/001
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Jatorria. Bergarakoak dira (Goimendi auzokoak) baina Eibarren bizi dira. Dena dela beraien berbeta Bergarakoaren desberdina da. Aita Bergarakoa eta ama Elgoibartarra.

2. Hiru ahizpa, ondoko baserriko hiru anairekin ezkontuta daude

- **Erref:** BER-189/002
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:03:00. **Bukatu:** 00:04:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

<p>Hiru ahizpa aldameneko baserriko hiru anaiarekin ezkontuta daude; horrela suertatu zen. Hala ere, lehenagoko ezkontza asko gurasoek prestatutakoak izaten ziren.</p>

3. Ezkontzen inguruko kontuak

- **Erref:** BER-189/007
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:09:40. **Bukatu:** 00:10:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

<p>Ezkontzen inguruko kontuak; beraien kasua. Auzo berdineko hiru ahizpa, hiru anaiarekin ezkontzea suertatu.</p>

4. Emakumearen lana baserrian

- **Erref:** BER-189/010
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:18:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Emakumearen lana baserrian. Kalera tratura; irabazitako diruarekin asteko erosketak ordaintzen ziren.

5. Santixau egunean, gonbidautza

- **Erref:** BER-189/011
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:18:20. **Bukatu:** 00:22:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Santixau egunean Goimendi auzoko jaia. Euren ume sasoian gonbidautza izaten zen. Senide ugari joaten zitzaizkien bazkaltzera eta urte guztirako zorra egiten zuten etxekoek.</p>

6. Santixau egunean meza eta ondoren musika

- **Erref:** BER-189/012
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:22:00. **Bukatu:** 00:24:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Santixau egunean gonbidautza izaten zen euren baserrian. 60 lagun

inguru batzen ziren bazkaltzeko. Oilaskoak hazten zituzten egun horretarako. Ermitan meza eta ondoren musika izaten zen. Soinujoleak. Familia giroa.</p>

7. Baserrian ur-korrontea noiz ipini zuten

- **Erref:** BER-189/013
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:24:40. **Bukatu:** 00:26:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

<p>Baserrian ur korrontea noiz ipini zen. Garbitasuna.</p>

8. Ur-korrontea eta argi elektrikoa

- **Erref:** BER-189/014
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:26:25. **Bukatu:** 00:29:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Ur korrontea baserrian. Iturria baserria baino beherago dago. Bi depositu egin zituzten eta motorrarekin ura jasotzen zuten. Auzoan errota bat zegoen, eta argindarra bertatik lortzen zuten. Argi elektrikoa baserrian. Gari-jotzea auzolanean egiten zen.</p>

9. Baserrian dutxarik ez zegoenean nola garbitzen ziren

- **Erref:** BER-189/015
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:29:35. **Bukatu:** 00:31:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Garbitasuna. Umetan iturrira joaten ziren garbitzera. Neska koskorrak zirenean ipini zuten dutxa baserrian. Xaboa etxean egiten zuten.</p>

10. Lixiba nola egiten zen

- **Erref:** BER-189/016
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:31:40. **Bukatu:** 00:33:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Lixiba nola egiten zen. Arropak nola garbitzen zituzten.

11. Berrikuntzak baserrian; irratia

- **Erref:** BER-189/017
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:33:45. **Bukatu:** 00:36:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Berrikuntzak baserrian. Garbigailua; irratia. Abesteko zaletasuna.</p>

12. Berrikuntzak baserrian: telebista...

- **Erref:** BER-189/018
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:36:05. **Bukatu:** 00:38:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Berrikuntzak baserrian. Irratia, telebista. Abesteko zaletasuna.</p>

13. Esnea saltzera astoarekin jaisten ziren

- **Erref:** BER-189/019
- **Iraupena:** 0:05:10. **Hasi:** 00:38:45. **Bukatu:** 00:43:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Esnetia. Herrira jaisten ziren bezeroengana; behorrarekin lehenengo, astoarekin geroago. Astoari "albardia"; "balazarak".... ipintzen zitzaizkion

14. Inguruko herrietako baserritarrak Eibarrera tratura

- **Erref:** BER-189/020
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:43:55. **Bukatu:** 00:47:20

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Baserritar asko etortzen ziren kanpotik Eibarrera. Baserritarrek nola janzten ziren. San Andres elizara arte inguru guztia mendia zen.</p>

15. Inguruko herrietako baserritarrek Eibarrera tratura

- **Erref:** BER-189/021
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:47:20. **Bukatu:** 00:49:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

<p>Inguruko herrietako baserritarrek ere etortzen ziren: Mallabia, Zaldibar... Izotz-barrak egiten zituen lantegia. Garraiolariak Eibarren.</p>

16. Garraiolariak Eibarren

- **Erref:** BER-189/023
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:49:40. **Bukatu:** 00:51:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Garraiolariak. "Isocarro"-a.

17. Mallabiko baserritarrek Eibarrera trenez

- **Erref:** BER-189/024
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:51:25. **Bukatu:** 00:52:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Mallabiko baserritarrek trenez etortzen ziren.

18. Izotz lantegia

- **Erref:** BER-189/025
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:52:30. **Bukatu:** 00:55:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Izotza Arragueta inguruan egiten zuten. Garraiolariak Eibarren.

19. Urki ingurua nolakoa zen

- **Erref:** BER-189/026
- **Iraupena:** 0:04:15. **Hasi:** 00:55:35. **Bukatu:** 00:59:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Urki ingurua nolakoa zen. Zelaiak; soroak; ortuak. Latsarriak. Urki, Ubitxa inguruko baserri izenak.

20. Urki ingurua nolakoa zen; San Lorenzo ermita

- **Erref:** BER-189/028
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:01:45. **Bukatu:** 01:02:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

<p>San Lorenzo ermita. San Lorenzo egunean, jai handia egiten zen.</p>

21. Aitajaunak gizartean emango ziren aldaketak aurreikusten zituen

- **Erref:** BER-190/001
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Bizimodua asko aldatu da. Aitajaunak esaten zituenak etorkizunari buruz. Eskola gutxi zuten baina beraien ideiak bazituzten.

22. Janari dendak Eibarren

- **Erref:** BER-190/002
- **Iraupena:** 0:04:25. **Hasi:** 00:02:00. **Bukatu:** 00:06:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Janari dendak Eibarren. Tanborreneko denda; Maria Ospital. Merkatu plaza; arraindunak kaletik saltzen. Gizonak lantegitik irten eta sarritan arraindunei antxoak erosten zizkieten.

23. Eibar industrialia

- **Erref:** BER-190/003
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:06:25. **Bukatu:** 00:10:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Eibar garai batean oso aberatsa; lantegi asko. Egun lantegi gabe geratu da; gehienak kanpora irten dira. Orbea. Eibar industrialia.

24. Boom industrialia eta ondorengo beherakada Eibarren

- **Erref:** BER-190/004
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:10:15. **Bukatu:** 00:12:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak
- Ekonomia eta industria » Boom industrialia
- Ekonomia eta industria » Krisi industrialia

Laburpena:

Eibarren boom industrialia. Aberastasun handia; aberatsak Elgetara joaten ziren oporretara. Egungo egoera, oso desberdina. Bertako lantegi asko beste herri batzuetara eraman dituzte.

25. Baserriko mutilak lantegietara lanera

- **Erref:** BER-190/005
- **Iraupena:** 0:04:15. **Hasi:** 00:12:25. **Bukatu:** 00:16:40

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Ekonomia eta industria » Boom industrialia

Laburpena:

Boom industrialia Eibarren. Baserrietatik mutilak lantegietara lanera. Baserriko neskak tailerretara lanera joatea gaizki ikusita zegoen. Gerora, poliki-poliki hasi zen emakumea lantegi munduan sartzen. Ordura arte, neskame... "Añak".

26. Ekonomia: garaiko txanponak

- **Erref:** BER-190/006
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:16:40. **Bukatu:** 00:18:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Txanponak: "txikitia" (5 zentimo); "txakur haundixa" (10 zentimo); e.a. Bizkaian, errealetan egiten zuten.

27. Ezkontzetan arrak banatzeko ohitura

- **Erref:** BER-190/007
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 00:18:40. **Bukatu:** 00:23:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Aurrerago, zilarrezko dirua erabiltzen zen. Beraiek ezagutu zuten baina ordurako ez zen erabiltzen. Pezetak. Ezkontzetan arrak banatzen ziren; 13 pezeta.

28. Goimendi auzoko Ibarrola errota

- **Erref:** BER-190/013
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:35:05. **Bukatu:** 00:38:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goimendin, Ibarrola errota. Arto-irina eta ogi-irina. Auzokoena zen; txandaka erabiltzen zuten. Ehotzen zuenaren irabazia, irinetan kobratzen zuen. Gari-zorroak astoarekin eramaten zituzten.

29. Goimendi auzoko gari-jotzeak eta Ibarrola errota

- **Erref:** BER-190/014
- **Iraupena:** 0:04:55. **Hasi:** 00:38:55. **Bukatu:** 00:43:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Errotaren inguruko azalpenak. Kooperatiba bezala funtzionatzen zuen. Baserri izenak; gari-jotzeak auzolanean. Edaria, pontxea. Eibar eta Plazentziako baserrietakoak ere bertara joaten ziren garia ehotzera.</p>

30. Santixau jaiak eta gari-ebakitzea

- **Erref:** BER-190/015
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:43:50. **Bukatu:** 00:45:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

<p>Santixau egunaren bezperan, garia ebakitzen zeudela, atzaparrean ebagia egin zuen.</p>

31. Belar ondua eta gari-ebakitzea

- **Erref:** BER-190/016
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:45:10. **Bukatu:** 00:48:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

<p>Ailorbea, pagatxa, sekula-belarra... igitaiarekin ebakitzen ziren. Garia ebakitzeko igitaiak eta belarra ebakitzekoak desberdinak ziren; garia ebakitzekoak haginduna zen.</p>

32. Aillorba belarra eta esnea

- **Erref:** BER-190/017

- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:48:20. **Bukatu:** 00:49:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa

Laburpena:

<p>Aillorba belarrak, esnari zapora desberdina egiten zion. Horitza.</p>

33. Jatekoa baserrian

- **Erref:** BER-190/018
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:49:30. **Bukatu:** 00:51:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Jatekoa baserrian: babak udaiarekin egunero; igandetan garbantzuak eta asa. Etxean egindako tomatea.

34. Gari-jotzea auzolanean; amaitu ondoren afaria eta erromeria

- **Erref:** BER-190/019
- **Iraupena:** 0:04:55. **Hasi:** 00:51:25. **Bukatu:** 00:56:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Gari-jotzea. Ondorengo afari eta erromeria, onena. Gari-jotzea auzolanean egiten zen. Lan-banaketa.</p>

35. Gari-jotzea eta nesken lana

- **Erref:** BER-190/020
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:56:20. **Bukatu:** 00:58:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Neskak eta gari-jotzea.</p>

36. Gari-jotzea auzolanean egiten zen; nola abisatzen zitzaien beste baserrietakoei

- **Erref:** BER-190/021
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:58:00. **Bukatu:** 01:00:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Gari-jotzea zegoenean, izara zuri bat jartzen zen soroan, beste baserrikoei abisatzeko; seinalea hori izaten zen. Deiadarka.</p>

37. Gari-jotzea Salvador egun bezperan

- **Erref:** BER-190/022
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:00:35. **Bukatu:** 01:02:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Gari-jotzea Salvador egunaren bezperan. Garia jo, afaldu eta erromeriara.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-24

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com